

Zorginnovaties verder helpen

Digitale innovaties kunnen de zorg beter maken. Toch lukt het nog onvoldoende om succesvolle innovaties voor iedereen in Nederland toegankelijk te maken. Knellende of juist ontbrekende kaders zorgen ervoor dat ook ervaren innovators vastlopen in het huidige zorgsysteem. De Digitale ZorgZandbak wil daar wat aan doen.

Tekst Marieke Vos

Beeld De Beeldredactie | Eelkje Colmjon

Het is een bekend euvel bij zorginnovatie: het lukt niet om een digitale toepassing die succesvol werkt in een regio of bij een aantal zorgverleners, landelijk in de hele zorg in te voeren. De redenen daarvoor zijn divers. Een belangrijke belemmering is dat de innovatie tegen de grenzen van het huidige zorgsysteem aanloopt. De toepassing past dan niet goed in ons stelsel van wetgeving, toezicht of financiering. In de 'ZorgZandbak' willen het ministerie van VWS, het Zorginstituut, de Nederlandse Zorgautoriteit en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd deze barrières samen gaan slechten. Het Zorginstituut faciliteert de ZorgZandbak, op verzoek van het ministerie van VWS.

Het belang van zorginnovatie

Waarom vindt het Zorginstituut zorginnovatie zo belangrijk? "Wij staan voor goede verzekerde zorg. Als een innovatie in een ziekenhuis heel goed werkt, dan gunnen we dat niet alleen de mensen die in dat ziekenhuis komen, maar alle mensen in Nederland. Daarom zetten wij ons ervoor in om bewezen zorginnovaties verder te brengen en neer te zetten als een standaard voor Nederland", zegt Sjaak Wijma, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Zorginstituut.

Veel van de huidige innovaties in de zorg zijn digitaal. Die innovaties maken bijvoorbeeld informatie breed beschikbaar, zodat patiënten zelf betere beslissingen kunnen nemen over hun behandeling of zorgverlener. Andersom werkt het ook: dankzij digitalisering kunnen patiënten hun ervaringen breed delen, waardoor de zorg kan worden verbeterd. In die zin draagt digitalisering bij aan de democratisering van de zorg, zegt Teresa Cardoso Ribeiro, teamleider van de ZorgZandbak en werkzaam bij het Zorginstituut: "In de huidige zorg moet de patiënt zich voegen naar de wereld van de zorginstellingen. Digitalisering biedt kansen om de zorg voor onze gezondheid een onderdeel van ons leven te maken."

De ZorgZandbak

Voor het verbeteren van de kwaliteit van zorg is het van belang dat bewezen innovaties voor iedereen beschikbaar komen. Maar soms komen innovaties niet verder doordat

Sjaak Wijma: "Wij zetten ons ervoor in om bewezen zorginnovaties verder te brengen en neer te zetten als een standaard voor Nederland"

Ervaren team van denkers en doeners

Naast het platform is de ZorgZandbak mensenwerk van een ervaren team van denkers en doeners op het gebied van onder meer veranderekunde, toegang, kwaliteit, bekostiging, innovatie en rechtmatigheid in de zorg en andere sectoren. Zij werken bij het Zorginstituut, de Nederlandse Zorgautoriteit, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, het ministerie van VWS, Hooghiemstra & Partners, BeBright, de Kafkabrigade, de Academie voor Brilljante Mislukkingen, het Kieskompas en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Zij werken in de ZorgZandbak met de innovators samen om met de juiste partij(en) tot oplossingen te komen.

Teresa Cardoso Ribeiro

ze tegen de grenzen van het huidige zorgstelsel aanlopen. "Alle spelers zien dat wel, maar kunnen het afzonderlijk niet oplossen omdat niemand over het geheel gaat. Dat frustriert alle betrokkenen. We moeten de handen ineenslaan om dit wel voor elkaar te krijgen. Daarom zijn we gestart met de ZorgZandbak", zegt Wijma. Op 8 december was de officiële start van het initiatief. In eerste instantie doen het ministerie van VWS, het Zorginstituut, de Nederlandse Zorgautoriteit en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd mee, maar als blijkt dat andere instanties nodig zijn om knelpunten weg te nemen, worden zij ook uitgenodigd, vertelt Cardoso Ribeiro: "We willen een lerende praktijkbeweging zijn, een samenwerking tussen de overheid, de samenleving, zorginnovators en deskundigen uit het veld." Het initiatief

dankt zijn naam aan de *Sandbox*-methode. Kort gezegd wordt met deze methode een omgeving gecreëerd waarin innovators in alle openheid hun knelpunten kunnen bespreken en samen oplossingen kunnen zoeken.

Er heeft zich inmiddels al een aantal zorginnovators gemeld, vertelt Cardoso Ribeiro. Het gaat veelal om consortia van verschillende partijen, zoals een samenwerking van een verzekeraar, een leverancier van een digitale zorgtoepassing en een zorgverlener. "Voor de goede orde: wij innoveren zelf niet en we nemen niets van de deelnemers over. We halen een innovatie in onze 'zandbak' binnen, onderzoeken waar het knelpunt zit en zorgen ervoor dat de innovator het met de verantwoordelijke partij kan oplossen. Als blijkt dat de innovator bij een andere partij moet zijn,

Teresa Cardoso Ribeiro: "We willen een lerende praktijkbeweging zijn, een samenwerking tussen de overheid, de samenleving, zorginnovators en deskundigen uit het veld"

zorgen we ervoor dat die daar terecht kan. We houden een vinger aan de pols totdat het knelpunt is opgelost."

Open samenwerking

De ZorgZandbak werkt deels geautomatiseerd. "We maken gebruik van een data-gedreven platform dat ons ondersteunt bij het inventariseren en clusteren van de hulpvragen uit de zorgpraktijk. We zijn op zoek naar knelpunten die exemplarisch zijn voor waarom zorginnovatie niet verder komt. Als we dat kunnen ontdekken en oplossen, dan maken we mogelijk niet alleen de weg vrij voor de innovator die zich aanmeldde, maar voor veel meer innovaties", zegt Cardoso Ribeiro. De werkwijze is open: alle informatie over gevonden knelpunten en de mogelijke oplossingen daarvoor worden gedeeld via de website. Ook als je niet zelf in de zandbak zit, kun je bij deze informatie. "Voor toetreders tot de zandbak zijn we van het begin af aan duidelijk: als je meedoet, dan deel je je probleem en de oplossing. We volgen daarbij de principes van een open overheid", vult Wijma aan.

De komende maanden gaan de partijen in de ZorgZandbak ontdekken of deze werkwijze helpt. Komend najaar beoordelen ze of het inderdaad van meerwaarde is voor de landelijke implementatie en integratie van innovaties voor goede zorg. ●

Meer informatie:

Zorginnovators die tegen grenzen van het zorgstelsel aanlopen kunnen mailen naar: digitalezorgzandbak@zinl.nl.

Per 1 april aanstaande kan dit ook online via het platform www.digitalezorgzandbak.nl.